

Serradell, l'altre comunista tortosí

Tots els anys en celebrar el primer de maig es ret homenatge al polític comunista tortosí Rafel Vidiella Franch (1890-1982) al monument a la seua memòria que hi ha a Remolins, als jardins de la universitat. No recordo que mai es fes referència a un altre polític comunista, en este cas tortosí d'adopció, Josep Serradell Garcia (1916-2004) que va tindre un paper molt important en la reconstrucció del comunisme català durant el franquisme. Es mereix també un record este dia.

Josep Bayerri Raga
periodista

Durant els anys de la dictadura tots teníem un nom polític que era l'únic que usàvem perquè en cas de detenció i interrogatori la policia no pogués saber qui eren els altres militants del partit. Serradell era conegut com a "Roman". Havia nascut a Canals (València) però la família es traslladà a

Tortosa on el seu pare, ferroviari, fou destinat. Tenia set anys i va anar al col·legi dels "Hermanos" de La Salle d'on passà a l'Escola de la Mercè amb el mestre don Joan Martorell, a qui recordava amb molt de respecte als seus escrits. Als setze anys comença a treballar com a aprenent de tipògraf caixista a la impremta de l'Heraldo de Tortosa propietat de Josep Monllao Panisello, Llaonet, que aleshores era regidor de Tortosa per

la minoria tradicionalista i que exerciria el periodisme fins a la mort el 1971. Serradell ingressa al sindicat UGT i a les joventuts.

Quan tenia 20 anys, l'abril de 1936, fou un dels creadors de la Joventut Socialista Unificada de Catalunya essent elegit secretari a Tortosa i intervenint a la creació del PSUC a Barcelona l'estiu del mateix any. No és aventurat pensar que coincidiria amb Rafel Vidiella, ja que tots dos

HIC ET NUNC

Aquí i ara
hem esmicolat
l'àmfora lacrada de fang antic
i ens hem afanyat a vessar l'oli
a les nafres arcaiques de la nit.
El temps robat no esdevindrà futur
sense batre el present a l'altar orc
dels sacrificis. Forçats, negat l'ús
del visceral llenguatge, el valor
dels nous signes, jocs sorgits de les boires,
urpeja el dol dels naufragis. A recer
del llarg hivern, covats el gra i el foc
a l'aixopluc fecund, sacseja el temps.
Aquí i ara
el poema no és vàlid
si no esmolem el tall dels mots, clau i eina
per escorxar l'obscur pes dels taüls.
Perquè
el temps robat
ens fuetja.

A finals dels seixanta, en plena dictadura, Zoraida Burgos va escriure un poema dedicat al seu admirat amic Romà Serradell.

van participar-hi. Quan esclatà la Guerra entrà com a regidor de l'Ajuntament, solament unes setmanes, perquè a l'agost marxa voluntari al front d'Aragó; va passar per l'escola de guerra i va arribar a ascendir a capità sempre al front. Aquells mateixos anys, Vidiella, de 46 anys, era membre del govern de la Generalitat com a conseller de Justícia i després de Treball.

En acabar la guerra tots dos es van exiliar. Serradell a Mèxic, on es va casar amb la seua companya de tota la vida Margarida Abril, després van passar a Xile i Argentina. Per la seua part, Vidiella feu cap a Moscou sota la protecció de la Internacional Comunista. L'octubre de 1940, en plena repressió franquista, el matrimoni Serradell va tornar a Espanya per recuperar els contactes amb les limitades restes del PCE i el PSUC. El 1945, alliberada França, tant Vidiella com Serradell s'instal·laren a París i formaren part de la direcció del PSUC. L'any 1950 Vidiella passa a viure a Budapest on es va estar fins al seu retorn a Espanya el novembre de 1976. El març de l'any següent va visitar Tortosa, on se li feu un gran homenatge. Per la seua part, Serradell, que era secretari d'Organització del PSUC (1947-1978), entrà a viure a Catalunya en la clandestinitat i reorganitzà el partit perseguit per la policia. Durant estos anys va estar sovint d'incògnit a Tortosa a casa del que fou cap del partit durant molts anys, l'advocat Fernando Torres Espuny (1933-1993), i de la seua esposa Zoraida Burgos. **Com Torres, va salvar-se de la detenció a l'estat d'excepció de 1969.**

Al congrés del PSUC de 1981 el partit es va trencar entre el sector

anomenat eurocomunista i els prosoviètics que foren expulsats i l'abril de 1982 crearien el Partit dels Comunistes de Catalunya amb Pere Ardiada i Roman Serradell com a secretari d'organització, el mateix càrrec que havia tingut al PSUC. El trencament també arribà a Tortosa; Fernando Torres i Josep Maria Castells, aleshores regidor de l'Ajuntament de Tortosa, passaren al PCC mentre Agustí Forner i Xavier López, també regidor, entre altres, continuaren al PSUC. Tant els uns com els altres tenien clar que el trencament podria ser molt perjudicial per a tots i, malgrat les desavinences, van pactar una candidatura unitària (Unió de Progrés Municipal) per a les eleccions municipals de 1983. Com a socialista independent, em convidaren a encapçalar la llista plural amb Ferran Buera, Agustí Forner, Josep Maria Castells, Fernando Torres i persones que tindrien un important protagonisme social i polític els anys a venir, com Ismael Roldán, Sisco Lahosa, Rosend Aymí, Xavier Borràs, Serafí Andreu... Vidiella va morir aquell mateix any mentre Serradell continuava en actiu al PCC.

L'única vegada que vaig estar amb Serradell fou a la tardor de 1988, quan jo era un dels vuit membres del comitè de la vaga general del 14-D, i durant aquells mesos ens vam reunir amb molts polítics i quadres sindicals per acollir l'èxit de la convocatòria. Als seus 72 anys, encara dirigia el PCC; en dir-li que era tortosí va respondre que ell també durant més de 15 anys. Em dol no haver parlat més amb tots. Avui la majoria de la gent que va viure estos fets han anat desapareixent, però encara en queden, seria bo que algú treballés per destapar quina fou la seua història.

XXXVIII

FIRA RAMADERA I D'ARTESANIA

RASQUERA

3 I 4 DE MAIG

03 DS DE 17:00 A 20:00

19:00 TAST DE VINS I DEGUSTACIÓ

04 DG DE 10:00 A 20:00

10:00 DEGUSTACIÓ CABRA BLANCA DE RASQUERA

12:00 BAIXADA DE RAMATS

+INFO WWW.RASQUERATURISME.COM @RASQUERATURISME